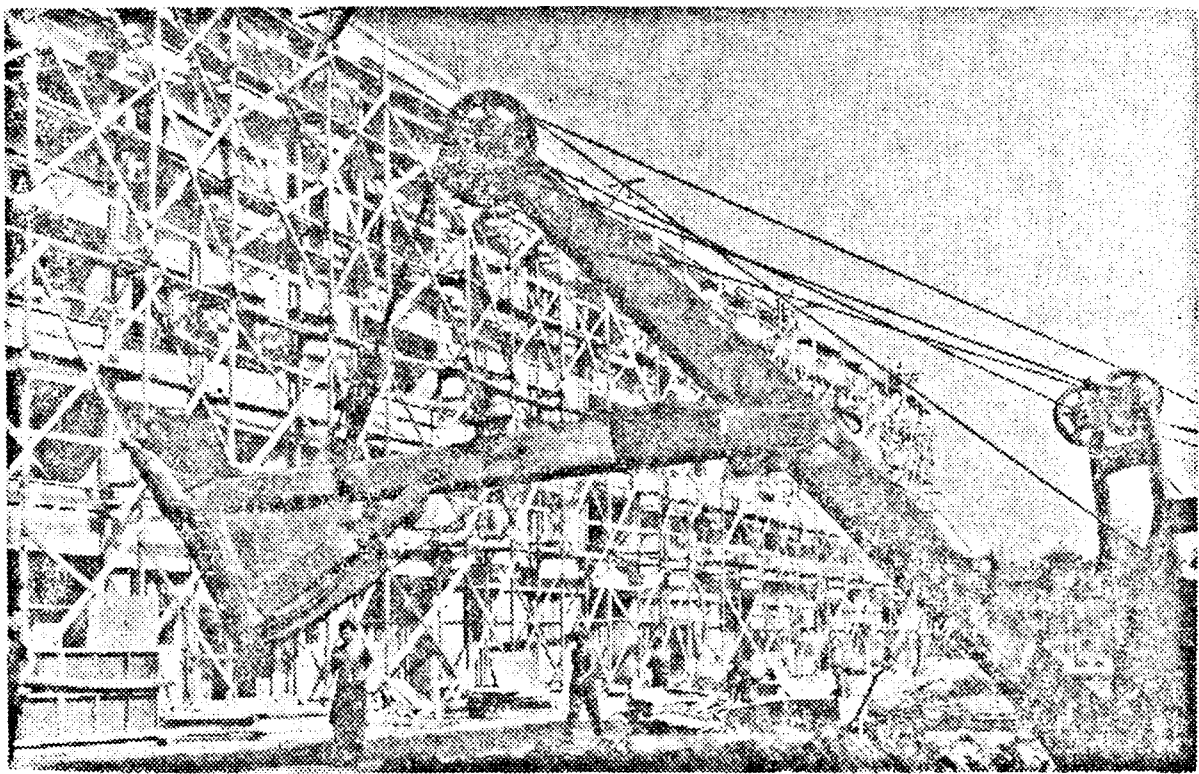

PIRÓS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XX. évfolyam, 6061. szám | Szombat, 1964. szeptember 5. | 4 oldal, 20 bani

Lelkesen, odaadással

Már jó néhány hónappal ezelőtt a Libertatea cipőgyárban hozzáálltak egy új termék: a férfi és női házcipők sorozatgyártásához. E munkában a felsőréteg készítő részleg dolgozói felelősségteljes feladat hárul, ugyanis biztosítani kellett megfelelő időre elegendő mennyiségben és kifogástalan minőségben a szükséges cipőfőrétegeket. Eleinte felmerült némi nehézség a termék gyártása terén. Elsősorban is a dolgozók nem voltak hozzászokva az új termék technológiai folyamatainak különböző műveleteihez. De a nehézségeket hamar felszámolták, mivel a szakemberek mindent elkövettek annak érdekében, hogy megtanítsák a dolgozókat a termék gyártására.

A munkakörülmények javítása érdekében számos műszaki-szervezési intézkedést léptettek életbe, mint például nemrég a felsőréteg készítő részleg is új helyiségbe költözött s itt minden lehetőség

megvan a termelés zökkenőmentes lebonyolításához.

A szervezés megkönnyítésére két váltást létesítettek. Ezek brigádvezetői — Luncan Elena és Dindelegan Elisabeta — nagy hozzájárulással elégezték a munkát jól megszervezni. Minden egyes dolgozó számára szakmai felkészültségének megfelelően jelölik ki a munkát.

Mindaddig szorgalmas munkaközösségünk ki is tett magáért. Valamennyien állandóan arra törekedtek, hogy lelkesen és odaadással eleget tegyenek feladatuknak. Mindennapi munkájukban a cél vezérelte őket, hogy ütemesen valóra váltsák termelési tervüket és csakis kifogástalan minőségű cipőfőrétegeket készítsenek. Joravall munkájuk meg is hozta az eredményt. Hiszen augusztusra eső tervadatukat nemcsak, hogy teljesítették, de 2,4 százalékkal túl is szárnyalták. Ezen eredmények megvalósítását közti találjuk, Igrisa Irinát, Urbán Erzsébetet, Kása Liiviát, Sinkó Lidiát és a részleg még sok más dolgozóját.

Plohad Maria levelező

Gyors ütemben — mint eső után a gombok — úgy szaporodtak a Podgoria negyedben a szebbnél-szebb többemeletes épülettömbök. Felvételünk is az egyik már befeljesztéshez közeledő tömbházzal készült.

Tegnap POSTÁNKBÓL

JÓ MUNKÁNK EREDMÉNYE

Még az év elején a Gépjárató Üzem munkásai, mérnökei és technikusai azzal a szilárd elhatározással fogtak munkához, hogy az idén egyetlen hónap se telik el anélkül, hogy ne tennének eleget termelési feladatuknak. Adott szavukhoz híven hónapról-hónpra nemcsak, hogy teljesítették, de jelentősen túl is szárnyalták termelési előirányzatukat.

Az elmúlt hónap folyamán sem lankadt a munka üteme, hanem még nagyobb lendülettel bontakozott ki a nagy küzdelem a több és jobb mezőgazdasági gépi felszerelés gyártása érdekében. S a lelkes és odaadó munka meg is hozta

A brigád élén

Szegényemberek voltak a szülei és neki sem jutott sok, kal több, amíg alá nem írta a kollektív gazdaságba való felvételéről szóló kérvényt. Régen, évekkel ezelőtt volt ez, a gazdaság megalkulásakor. Kiss Lászlót a szofroniai kollektív gazdaság egyik alapító tagjának mondják. Jól tudta már akkor is, hogy csak a közös biztosíthatja a boldogulást saját maga és családja számára.

Szorgalmas, dolgozó ember. Így nem csoda, ha a gazdaságnak csakhamar megbecsült tagja lett. A megbecsülés jele volt,

amikor brigádot bízták rá. Azóta is ő irányítja, vezeti annak munkáját. Minden tudását ennek a célnak szenteli. Amikor úgy érzi, hogy valamiben nem egészen biztos, gyakran felhívja a szomszédos brigád vezetőjét, hogy tanácsot kérjen tőle. A teli időszakok pedig hosszú évek óta tanulásra fordítják. Az elmúlt évben is szorgalmasan látogatta a tanfolyamot, ahol mezőgazdasági és állattenyésztési ismeretekre tett szert. Jó brigádvezetőhöz méltóan nemcsak ő maga törekszik ismereteinek gazdagítására, de társait is erre ösztönzi. A brigádvezetővel együtt a tagok is tanfolyamra járnak. Ilyen körülmények között nem csoda, ha a terméshozam növelésében szembetűnő eredményeket értek el.

Avatási ünnepség

Székesut egyik legszebb épülete az új iskola, melyre a község aprajagja büszkén tekint. Ez érthető is, mert szinte valamennyien — összesen 1860-an — részt vettek önkéntes hozzájárulással, az építkezési munkálatokban. Naponta átlagosan 39-40 ember szorgoskodott a készülő iskolaépületen: az alapot ásták, téglát, maltert hordták, a falakat rakták, a tetőt húzták, festették, takarítottak. Így kezezték minél szebbé tenni gyermekeik második otthonát. Az önkéntes hozzájárulás jelenté-

keny értékű megtakarítást is eredményezett a községnek. Ez új, korszerű butorokkal berendezett, négy tanterem, orvosi rendelővel, könyvtárral, laboratóriummal, pionírszobával rendelkező iskola avatóünnepségére a napokban kerül sor. Az épület átadásával a székesuti nyolcosztályos iskola tantermeinek száma tizenkettőre növekedett.

Még egy jó hét s az új tanév kezdetét veszi. A székesuti gyermekek új iskolában köszöntik majd a nagy eseményt.

Bővítik a szakmai és műszaki iskolákat

A Gépjáratóipari Minisztérium szakmai és műszaki iskolahálózata több új épülettel bővült ebben az évben. László példaként új nyolcosztályos iskolát adtak át, amely a helyi vasúti műhelyek számára képez ki kádereket. A brassói traktorüzem iskolacsoportját hat új tan-

teremmel egészítették ki. Az aradi vagongyár szakmai iskolájában pedig csaknem 1000 négyzetméterrel bővítették a műhelyeket.

Az iskolák bővítésével egyidejűleg számos oktatási egység az új laboratóriumok felszerelését, taneszközöket, új butorokat, több, mint 4 200 000 lej értékben. (Agerpres)

Mezőgazdaságunk fejlődéséről

■ 1964 elején a kollektív gazdaságok 9 millió hektáron, az állami gazdaságok több mint 1 900 000 hektáron gazdálkodtak.

■ 1960—1963 között a gabona-össztermelés évi átlaga 10 millió tonnát tett ki, az 1956—1959 közötti 9 millió tonnával és az 1934—1938 közötti 8 millió tonnával szemben.

■ Az állami központi mezőgazdasági terményalap az elmúlt esztendőben 15 százalékkal több gabonát, 11 százalékkal több napraforgót, 25 százalékkal több zöldséget, 2-szer annyi gyümölcsöt, 10 százalékkal több cukorrépát kapott, mint 1962-ben.

■ A bevetett területek legnagyobb részét a gabonaföldek teszik ki. A megművelt területek 30 százaléka foglalja el a buza. 1934—1938 között 2 742 000 hektár területen termesztettünk búzát, 1959—1963 között pedig körülbelül 3 millió hektár területen. Az idén 3,2 millió hektáron termesztettünk búzát.

■ 1963-ban a kukoricavetés 3,6 millió hektárt foglalt el, az 1950—1953 közötti 2,9 millió hektárral szemben.

■ Az elmúlt esztendőben töltéspénztéssel 97 000 hektár területet hasznosítottak, az idén pedig 170 000 hektárt kapcsoltak be a mezőgazdasági termelésbe.

■ 1964 elején a szarvasmarhák száma 4 637 000, a sertéseké 4 658 000, a juhoké 12 400 000, a szárnyasoké több mint 38 000 000 volt. 1938-hoz viszonyítva a szarvasmarha-állomány egy millióval, a sertésállomány 1,9 millióval, a juhállomány 2,3 millióval, a szárnyasállomány 11 millióval gyarapodott.

■ 1960—1963 között az állam körülbelül 19 milliárd lej ruházott be a mezőgazdaságban, 27 százalékkal többet, mint az előző 10 esztendőben.

■ Csaknem 72 000 hazai gyártmányú traktor, 65 000 vetőgép, 35 000 gabonakombajn és más modern mezőgazdasági gépek dolgoznak ma a szántóföldeken. Jelenleg nem egészen 150 hektár szántóföldet jut egy traktorra, az 1959 évi 270 és az 1938 évi 2500 hektárral szemben.

■ A mezőgazdaságban jelenleg több mint 18 000 főiskolai képzettségű káder és több tízezer középfokú képesítésű szakember dolgozik. Minden kollektív gazdaságban van legalább egy agrármérnök vagy állatorvos, valamint számos technikus, brigádos és a különleges szakképzési tanfolyamok más végzettségűje.

■ 1963-ban a kollektív gazdaságok pénzügyeideleme csaknem két milliárd lejjel volt nagyobb, mint az előző esztendőben.

nyílak mélyrehatóan elemezni a minőség terén elért eredményeket és hiányosságokat. Ugyanakkor pedig javaslatokat terjeszthetnek elő a kérdés további megjavítása érdekében.

Egy másik tényező, ami hozzájárult a minőség javításához az, hogy dolgozók minden alkalommal értékes munkavállalásokat tesznek e téren amit igyekeznek is valoraváltani.

Morar Gheorghe levelező

A MINŐSÉG ELENJÁRÓI

A Teba gyár befejező részlegének dolgozói fontos feladatuknak tartják a termékek minőségének állandó javítását. E téren már eddig számos dolgozó szép eredményt ért el. Ez elsősorban annak tulajdonítható, hogy a havi közgyűléseken a minőség kérdése állandóan napirenden szerepel. Ilyenkor a dolgozók alkalmuk

Kérlelhetetlenül rámutatni a hibákra, népszerűsíteni a jó példákat — ez az IMSZ örök feladata. A Butorgyár kárpitos műhelye IMSZ örök helyének szerkesztőbizottsága ennek az irányvonalnak megfelelően igyekszik végezni munkáját. Cosma Gheorghe a kárpitos műhely IMSZ alap-szervezetének titkára, Bochi Ilie és Pantos Ioan éppen egy — az örökre kikerülő — anyagot vitatnak meg felvételük pillanatában. Közösen döntenek arról, hogy jó-e az anyag vagy sem? (Kelen Ferenc felvétele)

ta a javítások zökkenőmentességét. Igaz, olyan szakmunkásokkal, mint Arató Géza, Bătrîn Gheorghe és a karbantartók csoportjának többi tagja lehet is dolgozni. Ment a munka, mint a karikacsapás! Pedig nem volt könnyű dolguk. Hiszen elég egy kicsit körülnézni s máris láthatjuk, hogy nagy volt a feladat. Itt van például a három emeletes raktárépület. Pincétől-padlásig ellenőrizték; megjavították a tetőt, az ablakokat, aj-

zánház berendezést is, melyek a dohányfermentáláshoz szükséges hő és meleg vizet, a páratartalmat tartják. Ellenőrizték s ahol szükséges volt, ott javításokat is eszközöltek a fermentáló kamrákban, a szellőztető berendezéseken. Szélszerelték az öleltes, két rész-ből álló, dohánylevelet osztályozó szalagot, amelyet alig két évvel ezelőtt helyeztek üzembe. Megjavították a csapógyakat, kicserélték az elszakadt, erősen megkopott

A gyári védjegy hírnevének szolgálatában

Az élelmiszeripar előtt álló feladatok egyik legjelentősebbek a termékek minőségének szüntelen javítása. Pártunk Központi Bizottságának a szocialista verseny fő szempontjaira vonatkozó Irányelvei leszögezik, hogy az élelmiszeriparban biztosítani kell „a termékek kiváló és állandó minőségét, hogy azok a legjobb feltételek között kielégítsék a fogyasztók és a külföldi piac igényeit”. A konzerviparban különösen a termékek tartósságának növelésére, a választék bővítésére és a minőség javítására kell törekedni.

A minap felkerestük a Refacerea konzervgyárat, hogy megállapítsuk: miként tett eleget a vállalat munkahelyösszege a fenti feladatoknak és hogyan követi nyomon az üzem műszaki minőségét ellenőrző szolgálata a céltűzések gyakorlati megvalósítását. A fentebb témával kapcsolatban Orbán Károly mikrobiológus, a konzervgyár műszaki minőségellenőrző szolgálatának vezetőjéhez intéztünk néhány kérdést: Alább közöljük a kérdéseket és Orbán elvtárs válaszait.

KERDES: Mit tettek ebben a termelési idejében a konzerv minőségének javítása érdekében?

VALASZ: Ugy vélem, hogy ezzel a kérdéssel kapcsolatban elsősorban a műszaki minőségellenőrző szolgálat hálózatainak megerősítéséről, fejlesztéséről kell beszélnünk. Jelenleg minden műszak mellett egy-egy gazdag szakmai tapasztalattal, megfelelő képzettséggel rendelkező minőségi ellenőrző tevékenykedik, aki ügyszólván az egész technológiai folyamatot figyelemmel kíséri. Ellenőrző az átvétel alkalmával a gyárba érkező nyersanyagot, figyelemmel kíséri a paradicsom osztályozását, mosását, tisztítását, ellenőrző, hogy a kibocsátott technológiai előírásoknak megfelelően végzik-e a nyersanyag forrázást és így tovább, végig az egész gyártási folyamatot. Az ellenőrzés időközönként kiemelt próbák útján történik, viszont gondoskodunk arról, hogy ezek az ellenőrzések gyakorlati legyenek, mivel tapasztaltuk, hogy csak ez vezet eredményre. Feltehető a kérdés: miért szözlottam fentebb a paradicsomról. Ennek az az oka, hogy az idén előállított négy nagy termékcsoport közül a legszámottevőbb éppen a paradicsom, amelyből sürtés után nagy mennyiségű pasztát készítenek. Ezenkívül gyártunk még konzervet különböző főzelékekből, gyümölcsökből, meg aztán húsokból is. Ezeknél a termékeknél is biztosítottuk a megfelelő minőségellenőrzést.

A minőségellenőrzésnek különös gondot kell fordítania a termékek sterilizálására, hiszen, — hogy úgy mondjuk — ez változtatja konzervvé a konzervet, ez biztosítja tartósságát, jó minőségét. Ezért a termelési folyamatban tevékenykedő ellenőrzők állandóan figyelemmel kísérik a sterilizálásnál tiszteltetben tartják-e az előirányzott időt. Ugyanakkor az ellenőrzők kell felülvizsgálják: vajon a különféle konzervek súlya megfelel-e az állami szabványnak?

Amint a fentiek is igazolják, sok feladat hárul minden minőségi ellenőrzőre. Ezért szívesen vesszük azt a támogatást, amelyet az üzem fizikai-vegyszeri laboratóriuma nyújt számunkra. Sterilizálás után ugyanis a késztermékből kiemelünk egy ezreléket és ezt a laboratóriumban ellenőrzik precíziós műszerekkel. Az észrevételek alapján kiállítják a termék minőségi „bizonyítványát”, amit a szállítványokhoz mellékelünk. Naponta sor kerül a laboratóriumban az előző nap termelésből kiemelt próbák organoleptikai ellenőrzésére s a megállapításokat haladéktalanul megbeszéljük mind a minőségellenőrző szolgálat, mind pedig a termelési szolgálat megbízottjaival.

Munkánkat ebben a termelési idejében jelentékeny mértékben elősegítette az, hogy a kampányt megelőző karbantartási műveletek során korszerűsítettük a műszaki felszereléseket egy részét s újabb berendezéseket helyeztünk üzembe. Elegendő talán, ha arról az usztatónálról beszélünk, amelyen a termelési folyamatba érkezik a nyersanyag. Ez egyben előmosást is jelent. Üzembehelyez-

konzervvé a konzervet, ez biztosítja tartósságát, jó minőségét. Ezért a termelési folyamatban tevékenykedő ellenőrzők állandóan figyelemmel kísérik a sterilizálásnál tiszteltetben tartják-e az előirányzott időt. Ugyanakkor az ellenőrzők kell felülvizsgálják: vajon a különféle konzervek súlya megfelel-e az állami szabványnak?

Amint a fentiek is igazolják, sok feladat hárul minden minőségi ellenőrzőre. Ezért szívesen vesszük azt a támogatást, amelyet az üzem fizikai-vegyszeri laboratóriuma nyújt számunkra. Sterilizálás után ugyanis a késztermékből kiemelünk egy ezreléket és ezt a laboratóriumban ellenőrzik precíziós műszerekkel. Az észrevételek alapján kiállítják a termék minőségi „bizonyítványát”, amit a szállítványokhoz mellékelünk. Naponta sor kerül a laboratóriumban az előző nap termelésből kiemelt próbák organoleptikai ellenőrzésére s a megállapításokat haladéktalanul megbeszéljük mind a minőségellenőrző szolgálat, mind pedig a termelési szolgálat megbízottjaival.

Munkánkat ebben a termelési idejében jelentékeny mértékben elősegítette az, hogy a kampányt megelőző karbantartási műveletek során korszerűsítettük a műszaki felszereléseket egy részét s újabb berendezéseket helyeztünk üzembe. Elegendő talán, ha arról az usztatónálról beszélünk, amelyen a termelési folyamatba érkezik a nyersanyag. Ez egyben előmosást is jelent. Üzembehelyez-

(Folytatása a 3. oldalon)

Idénykezdés előtt a Dohánygyárban

tókat — a dohány kényes növény, raktározására is ügyelni kell nagyon — ezenkívül a rakeltó munkások tevékenységének megkönyosítása céljából a harmadik és első emelet között úgynevezett „jutatót”, csigavonalban haladó, lejtős szalagot szereltek fel. Erre teszik a dohányhálát, melyek aztán lecsuszának az első emeletig. Nehéz fizikai erőfeszítéstől kímélt meg az itt dolgozókat — mondotta Pandek elvtársnő.

Majd arról beszélt, hogy teljesen megjavították a ka-

szalagréseket. Idénykezdés után a zavarlatlanul kell működnie, csak így tudnak eleget tenni megnövekedett előirányzataiknak.

Az ország minden cigarettagyárába szállítunk dohányt, de ugyanígy sok feljű kapjuk a nyersanyagot is. Több rajonnal: Körös, Borsosjenő, Delta, Lugos, Fageti, Temesvár, Arad, Lippa. Nagyszemélyes rajonok kollektív gazdaságaival kötöttünk szerződést dohánylevelet termesztésre. Vállalatunk mezőgazdasági osztályának dolgozói a termesztésre legmegfelelőbb földterületek ki-

sággal is szerződést kötöttünk) a Virginia dohányfajtát — magyarázta szakavatottan. Szavai elárulták, hogy több évig tevékenykedett a mezőgazdasági osztályon. Sok időt töltött a természet között.

Újra és újra hangsúlyozta, hogy a dohány nagyon kényes, higroszkópikus növény. Környezetéből rövid idő alatt elveszt a nedvességet, a vizet s így erjesztésnél veszít jó minőségéből, aminek az a jele, hogy söté-

tebb lesz a levél színe. A szükségesnél magasabb nedvességtartalmú dohánnyal mindig nehezebb dolgozni, mint a szárazal. A száraz leveleket ugyanis meg lehet nedvesíteni. Ez a probléma gyakran okozott már fejtörést, gondot a vállalat dolgozóinak. De remélhetőleg hamarosan — legkésőbb a jövő esztendő első negyedében — megoldódik. Új berendezést helyeznek üzembe, az úgynevezett Redreng-rendszert, amely tulajdonképpen egy henger-rendszer. Ezen át kell vezetni a dohányleveleket — lehet osztályozás előtt, de utána is. — Hogy miért fontos? Mert kondicionálja a leveleket, csak annyi nedvességet hagy bennük, amennyire éppen szükség van. A berendezés alkalmával már megkezdtek a vállalatban, nemskorra hozzájárnak összeszereléséhez s 1965 elején üzembehelyezik. A segítség igen jelentős, megkönyosítja munkájukat.

... Már az ajtón kopogtat az új gyártási idény. Mire megérkezik az első nagy mennyiségű dohányszállítmány, itt már minden a legnagyobb rendben lesz. A dolgozók teljes lendülettel látnak munkához.

Mandits Katalin

Kimenet-Ország

Erről - arról

A Kozmosz tanulmányozása — kozmikus sugarak segítségével

A napokban Murmanskban véget ért a kozmikus sugarak fizikájával foglalkozó konferencia. Az értekezleten részt vettek Bruno Pontecorvo, Szergej Vernov, Vitali Ginzburg és más kiváló szovjet fizikusok.

Sz. Vernov kijelentette a TASZSZ tudósainak, hogy a konferencián nagy vonalakban megtaggyalták a Kozmosz tanulmányozását a kozmikus sugarak segítségével, néhány ülése pedig foglalkoztak a kozmikus sugarak felhasználásával a mikrokozmosz tanulmányozásában.

A konferencia helyét nem véletlenül választották meg — hangsúlyozta Vernov. A Kola-félszigeten a kozmikus térből érkező re-

szekcsék ugyanis sokkal könnyebben behatolnak a földi légkörbe, mint bárhol máshol.

A sarki övezetekben naponta löttek fel a sztratoszférába készülőket a kozmikus sugárzás tanulmányozására. Ezek a berendezések még az olyan kis energiájú kozmikus részecskéket is regisztrálják, amelyek nem juthatnak el a Föld felszínére.

A sarkvidéken dolgozó fizikusok sztratoszférakutatást is bebizonyították, hogy a Napban a kozmikus sugarak ötvenszer gyakrabban keletkeznek, mint ahogy eddig hitték. A kísérletek során kiderült továbbá, hogy a bolygóközi tér intenzív sugárzásai sok tekintet-

ben összefüggenek a Nap kromoszféra-kilövéseivel.

Az értekezlet átfogó kutatóprogramot fogadott el a kozmikus sugarak, a sugárzási övezetek, az ionoszféra, a földmágnesesség és a sarki fény tanulmányozására. E kutatásokban fontos szerep hárul tovább a bolygóközi tér tudományos állomásokra.

Fűtésteknikai újdonság

A svéd CTC fűtésteknikai gyár TRUFO nevű melegvíz készítő berendezésén a kazánban fellelgetett forró víz áramlik át. Ez a forró víz zárt ciklusban kering. Az újdonság lényege az, hogy a hőcserélőkben fellelgetett víz vezetéki vízből adja a háztartásoknak, vagy az üzemeknek a szükséges használati folyóvizet, ezáltal a kazán rendszerben kevesebb káros lerakódás keletkezik. A hidegen bordázott rézcső-kigyó műszaki újdonság: mángorlással alakítják ki. A mángorlással mind kisebb, mind belüli jobb a hőátadás. Képünkön a svéd TRUFO melegvíz készítő berendezés mángorlással kialakított rézcső-kigyója látható.

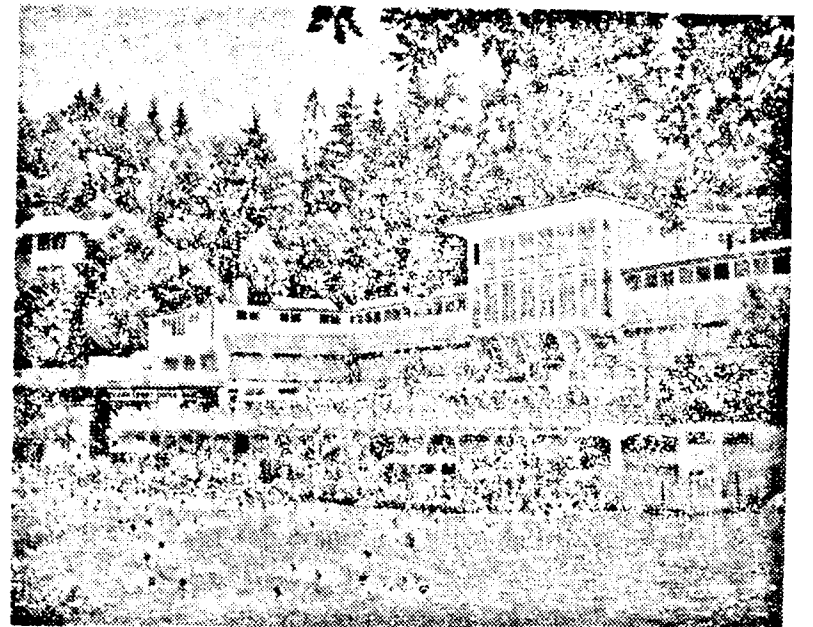
Mesterséges holdak földi haszna

A METEOROLÓGIAI VILAG-SZERVIZET Genben megtartott IV. kongresszusán a tudományos szakértők a mesterséges holdak gyakorlati felhasználásának újabb lehetőségeit vizsgálták fel. Egyebek között már kidolgozták a mesterséges holdak óceánográfiai kutatócélokra való felhasználásának módszereit: a tengerek és óceánok különböző pontjain elhelyezett bóják mérési eredményeit nagy sebességgel haladó műholdakkal gyűjtik össze és továbbítják a kutatóközpontokba. A lehorgonyzott vagy uszó bóják állandóan mérnek a levegő és a tengervíz hőmérsékletét különböző mélységekben, rögzítik a hullámzás erősségét és a hullámok magasságát, továbbá a tengeráramlások sebességét, s ultrahangos mérőszekőkkel vizsgálják az óceánok esetleges mélységváltozásait. E mért adatokat a bójákban tárolják, majd amikor a „gyűjtő” mesterséges hold a látóhatárra érkezik, a mérési eredményeket rádióparancsra rádió útján a műholdra

sugároznak, itt mágnesszalagon tárolják, s a kutatóközpont felől a földre továbbítják.

Az effajta gyors és rendszeres adatgyűjtésnek — tudományos értekezleten kívül — gyakorlati szempontból is nagy a jelentősége. A helyi időjárási viszonyok állandó megfigyelése például növelné a hajózás biztonságát, a tengervíz hőmérsékletének és más jellemző adatainak rendszeres megfigyelése megkönnyítené a halrajok felkutatását és eredményesebb tenné a halászatot. A jéghegyekre és uszó jégábrákra ledobott műszerek jelzéseinek állandó felfogása lehetővé tenné a jéghegyek útjának követését, s így teljes egészében elkerülhetők lennének a még ma is gyakori hajókatasztrófák.

A MESTERSÉGES HOLDAK NAK mind nagyobb szerepük lesz az időjárás előrejelzésében is. Eppen a Szovjetunió és az Egyesült Államok között jött létre az első ilyen értelmű megállapodás a meteorológiai műholdak közös programja tekintetében. Az eddigi kísérletek vetették fel azt a gondolatot, hogy a meteorológiai műholdakat felhasználhatják a Föld egyes térségeiben még ma is pusztító sáskajárás elleni védekezésre. A mesterséges holdak műszerei, televíziós kamerái könnyen észlelhetik a sáskafelhőket, kiindulási helyüket és vonulási irányukat, s így jobban megszervezhető a védekezés ellenük.

Csúcsforgalom a szovétai Medve tó strandján

Régészeti felfedezések

Az Akadémia Régészeti Intézetének kutatói és az Arges tartományi múzeum régészei a nyáron folytatták a kutatásokat a múlt években megkezdett ásataknál. A Tudor Vladimirescu (IV. század) szabad hadi településén (Chilia kultura) a kunyhókban kerámiát, fibulát, fűtőket, csatokat, szívet, állatszálakat, fémalkatokat, gyöngyöket, fegyvereket és más tárgyakat találtak. A település külszíni házait is feltárták, a földbeásott kunyhók közelében pedig 40 élelmiszer tároló gödröt fedeztek fel.

A Jilava várbeli római táborhelyen a lakásokban tűzhelyeket találtak, bennük cseréparabokat, égetett agyagból készült gulyalaku súlyokat, IV. századbeli római ezüstmérket, cserépeket, megsemmesített gerendákat, edényeket, vasszegeket stb.

A Botosani rajoni Stauceni községbeli kollektív gazdaság egy gyűrkőjén 114 ezüstpénzből, gyűrűkből, pecsétygyűrűkből stb. álló kincset fedeztek fel. Az értékek javarésze 1458–1520 között kibocsátott magyar ezüstdénár.

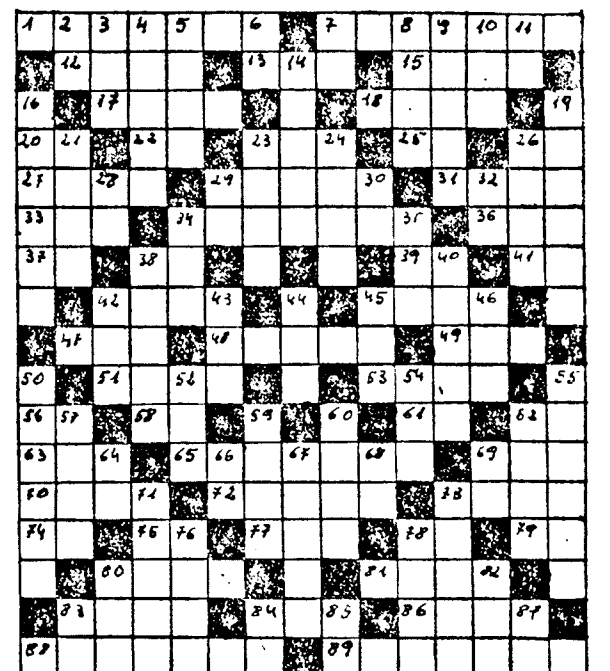
SZÁZ ÉVES A BUKARESTI EGYETEM

VIZSZINTES: 1. Ismert román fizikus, az RNK Akadémiájának tagja, a Fizikai Intézet igazgatója. a Bukaresti Egyetem volt hangtan és fénytán tanára. 7. Román gyógyszerész és vegyész, a bukaresti Gyógyszerészeti fakultás volt analitikai vegytan tanára. 12. Kétkerekű hadi szekér vagy versenykocsi az ókori rómaiaknál. 13. Bagolyfajta. 15. Moszat. 17. Római író. 18. Eszme, gondolat. 20. Ásványi fűszer. 22. Morse hang. 23. Egelett — románul. 25. YM. 26. Kérdő szó. 27. Becézett fiúnev. 29. Sporteszköz. 31. Ilyen telefon is van. 33. Folyó spanyolul. 34. Gyógyszerár régiesen. 36. Ilyen vadász is van. 37. Száztíz római számmal. 38. Helyrag. 39. Egy mást követő betűk az ábecében. 41. Azonos a vízszintes 22-vel. 42. Kőltő és énekes a régi keltáknál. (ékezet hiány). 45. A régi északi germánok főisten. 47. Vágás. 48. Vermuth. 49. Lendület. 51. A Duna egy jobbparti mellékfolyója. 53. Ugy van. 56. Személyes név. 58. Római költő. 61. Fordított fonetikus mássalhangzó. 62. Ókori város. 63. Évszak (ékezet hiány). 65. A hígyó ötvöztet más fémekkel. 69. Folyó a Szovjetunióban. 70. Iráni pénzegység. 72. Bora. 73. Biztosító intézmény. 74. Keltés mássalhangzó. 75. Keresztül (ékezet hiány). 77. Vissza (ékezet hiány). 78. Az ezüst vegyjel. 79. ZC. 80. Egyszínű. 81. Hazai város. 83. Lent. 84. Svájci kanton. 85. Levélzőnyelv. 88. Neves román vegyész a Bukaresti Egyetem egykori szervezőtanára (1850–1918). 89. Ismert román matematikus, a Bukaresti Egyetem egykori analitikus geometria tanára, akinek értékes differenciálgeometriai munkái jelentek meg (1873–1939).

FÜGGŐLEGES: 2. Latin előjáró. 3. 549 római számmal. 4. Egzotikus állat. 5. Révpart (románul). 6. Azonos betűk. 7. Csak félig dudu! 8. Angol főúri hölgyek címe. 9. Ilyen csapás is van. 10. Magas török tisztí rang. 11. Biztató szó. 14. Ismert román matematikus és politikus, a Bukaresti Egyetem egykori mechanika tanára. (1815–1912). 16. Római orvos és diplomata, a múlt században a bukaresti orvostudományi egyetemen fiziológiát, állattant és növénytant tanított. Különösen ismert az a szerep, amelyet az Atheneum megalapításában és fejlesztésében játszott. 19. A Bukaresti Egyetem hírneves, ókori történelemmel foglalkozó professzora (1882–1927). 21. Földragacsk. 23. Folyó Angliában, Shakespeare szülővárosa mellett. 24. Butordarab. 26. Telek. 28. Állóvíz. 29. Egész (ékezet hiány). 30. Személyes név. 32. Eklektika. 34. Folyó Svájcban. 35. Arab nevek előtagjaként csak megjelölő előnév. 38. Kiváló román tudós, a patológia egykori tanára a bukaresti orvostudományi fakultáson. Egyike a Bukaresti Egyetemen tanító legnagyobb szaktekintélyeknek. 40. Orvos, a természetudományok és a matematika tanára a Iasi Mihăileasa akadémia.

aki M. Lotta professzorral együtt megalapította a Iasi Orvosok és természetudományok társaságát. (1800–1888). 42. A relatív hangerősség mérésének egyik egysége. 43. Méreg. 44. Vonatkozó névmás. 45. Régi (ékezet hiány). 46. Figyel, les. 50. Szobrász, aki Paul Focșăneanuval együtt a Bukaresti Egyetem bejáratát díszítő domborművet készítette. 52. Az USA központi kémelhárító szolgálata nevének rövidítése. 54. Nagy madár. 55. Római építész, akinek leghíresebb alkotása a Bukaresti Egyetem régi épülete volt, amelyet neoklasszikus stílusban, 1857-ben kezdett építeni. 57. Az ég, a föld, az alvilág istennője az ó-egyiptomi mitológiában. 59. Becézett női név. 60. Az eszkimók hó-kunyhója. 62. Cári rendelet. 64. Fordított névelő. 66. Személyes név. 67. A román kultúra történetének jelentős alkotója, az első román akadémia megalapítója. (1779–1823). 68. Egy mást előző betűk a teljes ábecében. 69. Fodor alkotó részét 71. Attelszög egyszínű festék. 73. Forróévi növény. 76. Ujezüst, de szovjet város is. 78. Mezőgazdasági munkát jelöl. 80. A legmélyebb női hang. 82. Adsz — magyarul. 83. Régi római pénz. 84. Utóirat. 85. A vízszintes 56 fordítottja. 87. Réce egyenmű hangzó.

A multi heti keresztrejtvény helyes megfejtése: Együtt úgybe ne naggyá nőltünk s szabad hazánk sok pillére nő, míg róla a kommunizmus lozár sugárzó lépcsőjére. (Horváth István: Megelőzött álmod című versének utolsó szakasza).

A nehézségi erő új elmélete

Fred Hoyle, matematikus, a Cambridge Egyetem tanára, új elméletet alkotott az általános nehézségi gravitáció magyarázatára, amely különbözik Newton és Einstein elméleteitől.

Einstein és Newton véleménye szerint a Nap és bolygók akkor is fennmaradhatnak, ha a Világegyetem többi része nem létezik. Hoyle professzor más véleményen van: még a legvalószínűbb csillagok is hatással vannak a mi életünkre, ha a tőlünk legtávolabbi lévő égitestek egy része megsemmisülne, mi, földi lények azt éreznénk, hogy súlyunk nagyobb lett. Emellett a Nap belföldi csökkenése és hőmérséklete emelkedne.

A costinesti nemzeti táborban

Costinesti-en, a napfényben fűdő tengerpart közelében az ifjúság oázisaként terül el a pionírok és iskolások nemzetközi tábor. Szabadon szárnyal itt a dal, ropják a táncot, semmi nem zavarja az iskoláskorú annyira jellemző kitoró jókedvet. Olykor francia nyelven hangzik fel a dal, máskor német, orosz, lengyel vagy román nyelven énekelnek.

Hetven tanuló jött különböző országokból Costinesti-re a nyári szünidőre és jött össze egységes család az ifjúság közös örömeiben, törekvéseiben. A táborban folyó élet csak a legeszebb jelzőkkel illelhető. Az orvosok, tornatanárok és instruktorok felügyelete alatt a gyermekek minden nap fürdenek a tengerben, napoznak, szórakoztató játékokat rendeznek, kagylóval díszített homokvárakat építenek.

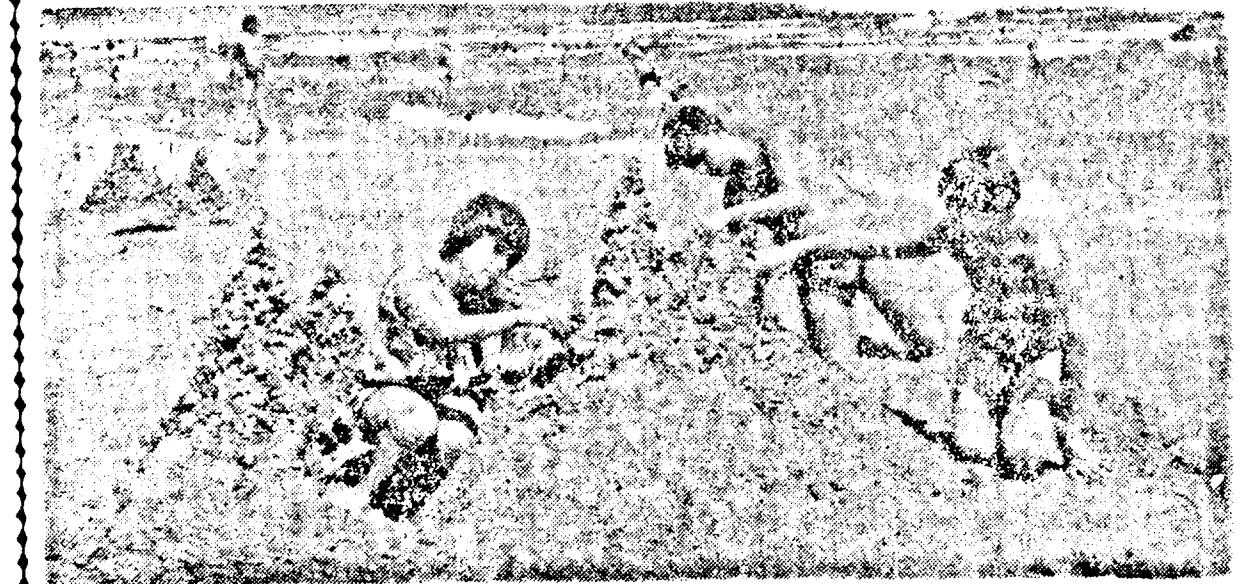
Minden bizonnyal egyikük sem fogja elfelejteni a Borsec vontatóhajójával a Fekete-tengeren tett sétahajózást, a mangáliai és mamaili kirándulást, a Palazu Mare-i kollektív gazdaság meglátogatását. Megannyi kitűnő alkalom volt ez arra, hogy megismerjék a vidéket, kellemesen és tanulságosan töltsék szünnapijaikat. Megemlítjük még a bukaresti televíziós állomás adásait, a Barátság karneválját, a román, szovjet, lengyel, francia, német dalok megtanulását és a tábori spártaját, amelynek legjobb versenyzőit élenjáró sportolói oklevéllel tüntették ki.

A közösségi élet, a játékok és sportversenyek, a strandon, kirándulásokon, a klubban együtt töltött órák megannyi alkalmat nyújtottak a gyermekeknek tartós barátságok kötésére. A szovjet Tölja Szafonov a tábor kurtőse lett, a Német SZK-beli Richard Weinmüster a legjobb sportoló, a varsói Migosia Nasierowska és a bukaresti Carmen Stănescu jó pártasokként együtt vesznek részt a kedvelt szórakoztató játékokban, a francia Henri Rovini pedig az uszásban és az ökölvívásban legi nagyobb örömeit.

A román tengerparton sok kedves barátságot kötöttünk — mondja a Német SZK-beli Sonja Rathmann. „Sohasem felejtjem el, hogy új barátaimmal együtt itt ünnepeltem 13. születésnapomat” — teszi hozzá egy másik lányka.

Ezen a kellemes helyen szinte rohan az idő. Rövidesen sor kerül a búcsúzkodásra, a hazautazásra és a costinesti nyári tábor egy évre elnéptelenedik.

N. Simion,
az Agerpres Dobrudza tartományi tudósítója

Háttérben a tenger. Előtérben vidám fiatalok, amint éppen kagylóvárat építenek a parton.

FERTŐZÖTT MANDULÁK

kori, mert a mandulák a szervezet védelmében állnak őrt, úgy szólva folytonos, kívülről jövő támadásokat kell kivédeniük s a hűség önfeláldozás eredménye saját megbetegedésük. Ha túlgyakran gyulladnak vagy ha a szervezet mégis megbetegszik, akkor még valószínűbb, hogy a szigorú orvosok bíráta ítélete alapján, néha anélkül, ki is írtják őket. Általános orvosi vélemény szerint rengeteg mandula éppoly ártatlanul esik áldozatul a műtőkésnek, akárcsak a nem kevésbé rengeteg vakbél. Erdekese, de nem véletlen, hogy a két szerv belső szöveti szerkezete nagyon hasonló egymáshoz és gyakran szolidaritásuk a megbetegedésben. Nem egyszer történik meg, főleg gyermekeknél, hogy mandulagyulladás közben a vakbél is gyulladása esik, amit azért fontos tudni, mert az orvos, ha a lánzt okát a mandulákban megtalálta, könnyen elnézheti, hogy a vakbél is beteg. Evék multával csökken a szolidaritás kettőjük között: felnőtt korban egészen kivételesen betegszenek meg együtt.

Ahogy a bőrből szemmel nem átható pórusok vannak, ugyanígy, de sokkal tágasabb mélyedések választják el egymástól a mandula sejtszomszomságait. A gyulla-

dás folyamán létrejövő gennyserű váladék a gyulladás lezajlása után besűrűsödik, beszárad és kásás-gennyves csapadék megmaradhat ezekben a mélyedésekben. Nyomásra egy-egy ilyen félig-szilárd gennyecsap buggyan ki a mandulából. Az ilyen mandula, ha nem is mintaképe az egészséges mandulának, de még nem jelent veszélyt.

Ha azonban a mandula meggyulladására a sejtszomszomságban re-

tőző csírákkal, baktériumokkal vagy vírusokkal fertőzött harcban alul marad, ezek károsítóanyagok rajta és elárasztják a szervezetet: a gyulladás megjavában áll, második vagy harmadnapos és — az anya észreveszi, hogy a gyermek véresét vizel. Göcs vesegyulladás lépett fel. Göcs mandulafertőzés fennállásának idején, azaz orvosi nyelven: intrinfektívus komplikáció formájában. A betegség jóindulatú, legkésőbb a mandulakirátás után meggyógyul. De a mandulát ki kell venni, akár folyékony, akár csapós a genny, amit ki lehet nyomni belőle. Mellékesen meggyógyul, hogy a nyomkodás a gyulladást fennállásának idején szigorúan tilos s csak a gyulladás teljes lezajlása után engedhető meg.

Ha a harc a mandula és a benyomuló fertőző csírák között eldöntetlenül végződik, ezek nem tudnak a szervezetbe behatolni, de befészkelik magukat a mandulákba: létrejön a góc. Itt az ellenség „újra-rendezi sorait” és 10, legfeljebb 20 nap alatt „post-infectiozus” — fertőzés utáni — komplikációkat hozhat létre, főleg, vagy majdnem kizárólag, csak akkor, ha a mandulagyulladást a „strepto-

coccus haemolyticus” nevű baktérium okozta. Ez esetben komoly heveny, kétoldali vesegyulladás vagy pedig izületi- és szív-reuma lehet a következmény.

A streptococcus haemolyticus biztos ellenszere a penicillin — de csak akkor, ha a harcban álló mandula segítségére sietünk vele: amikor az utókomplikáció már fellépett, a károsító jóval gyengébbek s a mandula-kiirtás eredményei is kétségesek.

Ha a fenti streptococcus nincs jelen a gócfészékben, a támadás „elakad” a mandulákban, a csírák beásnak magukat és jobb időkre várnak. Gerilla-harcba kezdenek, szétkúszva mérgeiket a szervezet különböző szerveibe. Ha a szervezet ellenállása legyengül vagy újabb baktériumhadsereg jön segítségül, egyik vagy másik szerv áldozatul eshet, megbetegszik. Az összefüggést a góc és a betegség között ilyenkor már nem könnyű kibogozni s itt a helye a vélemények megosztásának a mandulakirátás javaslatai ill-tőten. Az összefüggés bizonytalansága ellenére, az ilyen esetekben, ha a mandulák folyékony gennyet tartalmaznak, kisebbit tévedünk és kevesebbet kockáztatunk, ha az ilyen mandulákat kiirtjuk, mint ha benn hagyjuk.